

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే

॥ సప్తవింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ సప్తవింశః సర్గః ॥

త్రిజటాయాః స్వప్నస్తత్ర రక్షసాం వినాశస్య శ్రీరాఘవవిజయస్య చ
సూచనం

ఇత్యుక్తాః సీతయా ఘోరం రాక్షస్యః క్రోధమూర్ఛితాః |
కాశ్చిజ్జగుస్తదాఖ్యాతుం రావణస్య దురాత్మనః || 5.27.1 ||

తతః సీతాముపాగమ్య రాక్షస్యో భీమదర్శనాః |
పునః పరుషమేకార్థమనర్థార్థమథాబ్రువన్ || 5.27.2 ||

అద్యేదానీం తవానార్యే సీతే పాపవినిశ్చయే |
రాక్షస్యో భక్షయిష్యంతి మాంసమేతద్ యథాసుఖం || 5.27.3 ||

సీతాం తాభిరనార్యాభిర్దృష్ట్వా సంతర్జితాం తదా |
రాక్షసీ త్రిజటా వృద్ధా ప్రబుద్ధా వాక్యమబ్రవీత్ || 5.27.4 ||

ఆత్మానం ఖాదతానార్యా న సీతాం భక్షయిష్యథ |
జనకస్య సుతామిష్టాం స్నుషాం దశరథస్య చ || 5.27.5 ||

స్వప్నో హ్యద్య మయా దృష్టో దారుణో రోమహర్షణః |
రాక్షసానామభావాయ భర్తురస్యా భవాయ చ || 5.27.6 ||

ఏవముక్తాస్త్రిజటయా రాక్షస్యః క్రోధమూర్ఛితాః |
సర్వా ఏవాబ్రువన్ భీతాస్త్రిజటాం తామిదం వచః || 5.27.7 ||

కథయస్వ త్వయా దృష్టః స్వప్నోఽయం కీదృశో నిశి |
తాసాం శ్రుత్వా తు వచనం రాక్షసీనాం ముఖోద్గతం || 5.27.8 ||

ఉవాచ వచనం కాలే త్రిజటా స్వప్నసంశ్రితం |
గజదంతమయీం దివ్యాం శిబికామంతరిక్షగాం || 5.27.9 ||

యుక్తాం వాజిసహస్రేణ స్వయమాస్థాయ రాఘవః |
శుక్లమాల్యాంబరధరో లక్ష్మణేన సమాగతః || 5.27.10 ||

స్వప్నే చాద్య మయా దృష్టా సీతా శుక్లాంబరావృతా |
సాగరేణ పరిక్షిప్తం శ్వేతపర్వతమాస్థితా || 5.27.11 ||

రామేణ సంగతా సీతా భాస్కరేణ ప్రభా యథా |
రాఘవశ్చ పునర్దృష్టశ్చతుర్దంతం మహాగజం || 5.27.12 ||

ఆరూఢః శైలసంకాశం చకాస సహలక్ష్మణః |
తతస్తు సూర్యసంకాశౌ దీప్యమానౌ స్వతేజసా || 5.27.13 ||

శుక్లమాల్యాంబరధరౌ జానకీం పర్యుపస్థితౌ |
తతస్తస్య నగస్యార్గ్రే హ్యేకాశస్థస్య దంతినః || 5.27.14 ||

భర్తా పరిగృహీతస్య జానకీ స్కంధమాశ్రితా |
భర్తురంకాత్ సముత్పత్య తతః కమలలోచనా || 5.27.15 ||

చంద్రసూర్యౌ మయా దృష్టౌ పాణిభ్యాం పరిమార్జతీ |
తతస్తాభ్యాం కుమారాభ్యామాస్థితః స గజోత్తమః |
సీతయా చ విశాలాక్ష్యా లంకాయా ఉపరి స్థితః || 5.27.16 ||

పాండురర్షభయుక్తేన రథేనాష్టయుజా స్వయం |
ఇహోపయాతః కాకుత్స్థః సీతయా సహ భార్యయా || 5.27.17 ||

శుక్లమాల్యాంబరధరో లక్ష్మణేన సహగతః |
తతోఽన్యత్ర మయా దృష్టో రామః సత్యపరాక్రమః || 5.27.18 ||

లక్ష్మణేన సహ భ్రాత్రా సీతయా సహ వీర్యవాన్ |
ఆరుహ్య పుష్పకం దివ్యం విమానం సూర్యసన్నిభం || 5.27.19 ||

ఉత్తరాం దిశమాలోచ్య ప్రస్థితః పురుషోత్తమః |
ఏవం స్వప్నే మయా దృష్టో రామో విష్ణుపరాక్రమః || 5.27.20 ||

లక్ష్మణేన సహ భ్రాత్రా సీతయా సహ భార్యయా |
న హి రామో మహాతేజాః శక్యో జేతుం సురాసురైః || 5.27.21 ||

రాక్షసైర్వాపి చాన్యైర్వా స్వర్గః పాపజనైరివ |
రావణశ్చ మయా దృష్టో ముండస్తైలసముక్షితః || 5.27.22 ||

రక్తవాసాః పిబన్మత్తః కరవీరకృతస్రజః |
విమానాత్ పుష్పకాదద్య రావణః పతితః క్షితౌ || 5.27.23 ||

కృష్యమాణః స్త్రియా ముండో దృష్టః కృష్ణాంబరః పునః |
రథేన ఖరయుక్తేన రక్తమాల్యానులేపనః || 5.27.24 ||

పిబన్స్తైలం హసన్ నృత్యన్ భ్రాంతచిత్తాకులేంద్రియః |
గర్దభేన యయౌ శీఘ్రం దక్షిణాం దిశమాస్థితః || 5.27.25 ||

పునరేవ మయా దృష్టో రావణో రాక్షసేశ్వరః |
పతితోఽవాక్శిరా భూమౌ గర్దభాద్ భయమోహితః || 5.27.26 ||

సహసోత్థాయ సంభ్రాంతో భయార్తో మదవిహ్వలః |
ఉన్మత్తరూపో దిగ్వాసా దుర్వాక్యం ప్రలపన్ బహు || 5.27.27 ||

దుర్గంధం దుఃసహం ఘోరం తిమిరం నరకోపమం |
మలపంకం ప్రవిశ్యాశు మగ్నస్తత్ర స రావణః || 5.27.28 ||

ప్రస్థితో దక్షిణామాశాం ప్రవిష్టోఽకర్దమం హ్రదం |
కంఠే బద్ధ్వా దశగ్రీవం ప్రమదా రక్తవాసినీ || 5.27.29 ||

కాలీ కర్దమలిప్తాంగీ దిశం యామ్యాం ప్రకర్షతి |
ఏవం తత్ర మయా దృష్టః కుంభకర్ణో మహాబలః || 5.27.30 ||

రావణస్య సుతాః సర్వే ముండాస్తైలసముక్షితాః |
వరాహేణ దశగ్రీవః శిశుమారేణ చేంద్రజిత్ || 5.27.31 ||

ఉష్ణేణ కుంభకర్ణశ్చ ప్రయాతో దక్షిణాం దిశం |
ఏకస్తత్ర మయా దృష్టః శ్వేతచ్ఛత్రో విభీషణః || 5.27.32 ||

శుక్లమాల్యాంబరధరః శుక్లగంధానులేపనః |
శంఖదుందుభినిర్ఘోషైర్నృతగీతైరలంకృతః || 5.27.33 ||

ఆరుహ్య శైలసంకాశం మేఘస్తనితనిఃస్వనం |
చతుర్దంతం గజం దివ్యమాస్తే తత్ర విభీషణః || 5.27.34 ||

చతుర్భిః సచివైః సార్థం వైహాయసముపస్థితః || 5.27.35 ||

సమాజశ్చ మహాన్ వృత్తో గీతవాదిత్రనిఃస్వనః |
పిబతాం రక్తమాల్యానాం రక్షసాం రక్షవాససాం || 5.27.36 ||

లంకా చేయం పురీ రమ్యా సవాజిరథకుంజరా |
సాగరే పతితా దృష్టా భగ్నుగోపురతోరణా || 5.27.37 ||

లంకా దృష్టా మయా స్వప్నే రావణేనాభిరక్షితా |
దగ్ధా రామస్య దూతేన వానరేణ తరస్వినా || 5.27.38 ||

పీత్వా తైలం ప్రమత్తాశ్చ ప్రహసంత్యో మహాస్వనాః |
లంకాయాం భస్మరూక్షాయాం సర్వా రాక్షసయోషితః || 5.27.39 ||

కుంభకర్ణాదయశ్చేమే సర్వే రాక్షసపుంగవాః |
రక్తం నివసనం గృహ్య ప్రవిష్టా గోమయహ్రాదం || 5.27.40 ||

అపగచ్ఛత పశ్యధ్వం సీతామాప్నోతి రాఘవః |
ఘాతయేత్ పరమామర్దీ యుష్మాన్ సార్థం హి రాక్షసైః || 5.27.41 ||

ప్రియాం బహుమతాం భార్యాం వనవాసమనువ్రతాం |
భర్తృతాం తర్జితాం వాపి నానుమంస్యతి రాఘవః || 5.27.42 ||

తదలం క్రూరవాక్యైశ్చ సాంత్యమేవాభిధీయతాం |
అభియాచామ వైదైహీమేతద్ధి మమ రోచతే || 5.27.43 ||

యస్యా హ్యేవంవిధః స్వప్నో దుఃఖితాయాః ప్రదృశ్యతే |
సా దుఃఖైర్బహుభిర్ముక్తా ప్రియం ప్రాప్నోత్యనుత్తమం || 5.27.44 ||

భర్తృతామపి యాచధ్వం రాక్షస్యః కిం వివక్షయా |
రాఘవాద్ధి భయం ఘోరం రాక్షసానాముపస్థితం || 5.27.45 ||

ప్రణిపాతప్రసన్నా హి మైథిలీ జనకాత్మజా |
అలమేషా పరిత్రాతుం రాక్షస్యో మహతో భయాత్ || 5.27.46 ||

అపి చాస్యా విశాలాక్ష్యా న కించిదుపలక్షయే |
విరూపమపి చాంగేషు సుసూక్ష్మమపి లక్షణం || 5.27.47 ||

భాయావైగుణ్యమాత్రం తు శంకే దుఃఖముపస్థితం |
అదుఃఖార్థామిమాం దేవీం వైహాయసముపస్థితాం || 5.27.48 ||

అర్థసిద్ధిం తు వైదేహ్యః పశ్యామ్యహముపస్థితాం |
రాక్షసేంద్రవినాశం చ విజయం రాఘవస్య చ || 5.27.49 ||

నిమిత్తభూతమేతత్ తు శ్రోతుమస్యా మహత్ ప్రియం |
దృశ్యతే చ స్ఫురచ్ఛక్తుః పద్మపత్రమివాయతం || 5.27.50 ||

ఈషద్ధి హృషితో వాస్యా దక్షిణాయా హ్యదక్షిణః |
అకస్మాదేవ వైదేహ్య బాహురేకః ప్రకంపతే || 5.27.51 ||

కరేణుహస్తప్రతిమః సవ్యశోర్చరురనుత్తమః |
వేపన్ కథయతీవాస్యా రాఘవం పురతః స్థితం || 5.27.52 ||

పక్షీ చ శాఖానిలయం ప్రవిష్టః
పునః పునశ్చోత్తమసాంత్యవాదీ |
సుస్వాగతం వాచముదీరయాణః
పునః పునశ్చోదయతీవ హృష్టః || 5.27.53 ||

తతః సా ప్రీమతీ బాలా భర్తుర్విజయహర్షితా |
అవోచద్ యది తత్ తథ్యం భవేయం శరణం హి వః || 5.27.54 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే సప్తవింశః సర్గః ||